

Klimaaftryk

Af Lennart Kiil

[Wikimedia](#).

Et mål for mængden af **kuldioxid** eller andre **drivhusgasser** der **udledes** ved menneskelig aktivitet eller ophobes over en fuld livscyklus af et produkt eller service. Normalt måles klimaaftryk i tons **kuldioxid-ækvivalent**. Når det gælder et produkt, inkluderer klimaaftrykket alle trin i udviklingen, produktionen, transport og bortskaffelse, som medfører **emission** af kuldioxid. Både direkte og indirekte emission medregnes i klimaaftrykket. Et eksempel på direkte emission er den drivhusgas, som udledes i forbindelse med produktionen. Indirekte emission kan for eksempel være udledningen af drivhusgas, der sker ved transport af produktet fra fabrikken frem til kunden. Menneskelig aktivitet, som har et klimaaftryk, inkluderer alle former for transport drevet af fossilt brændstof eller elektricitet fra ikke-vedvarende energikilder. En persons udånding af CO₂ medregnes derimod ikke, fordi kulstoffet kommer fra

maden og forinden er optaget fra atmosfæren af planter. Udregner man klimaafttrykket for en person, angives det normalt per år. Den primære måde den [menneskeskabte globale opvarmning](#) kan afbødes på, er ved at mindske klimaafttrykket. Eftersom det er umuligt slet ikke at have et klimaafttryk, vælger nogle personer og firmaer at kompensere for deres klimaafttryk ved at støtte en reduktion i udledningen af drivhusgasser andre steder eller ved at bidrage til projekter, der fungerer som [kulstofdræn](#).

Klimaafttrykket af dansk forbrug og mad

Landenes officielle opgørelser til FN følger territorialprincippet, hvor en udledning tælles i det land, hvor den finder sted, mens et forbrugsbaseret klimaafttryk i stedet tæller de udledninger knyttet til det, indbyggerne køber, også når varerne er produceret i udlandet.¹ Danmarks forbrugsbaserede klimaafttryk var i 2023 cirka 60 millioner ton CO₂e, svarende til cirka 10 ton pr. dansker. Cirka 60 procent af udledningerne fra dansk forbrug finder sted i udlandet, især i Europa, og husholdningernes største poster var transport med cirka 11 millioner ton CO₂e og føde- og drikkevarer med knap ni millioner ton CO₂e.¹

Den Store Klimadatabase fra tænketanken CONCITO angiver klimaafttrykket af godt 500 fødevarer i kg CO₂e pr. kg vare fra landbrug til butik, inklusive forarbejdning, emballage og transport.² Hakket oksekød med 10-15 procent fedt ligger på 48 kg CO₂e pr. kg, hakket grisekød på 3,7, hel kylling på 3,3, Danbo-ost på 5,4, havregryn på 1,9, rugbrød på 1,0 og kartofler på 0,4. Et kilo hakket oksekød har et klimaafttryk mere end 100 gange større end et kilo kartofler.² Hos oksekød kommer langt det meste af afttrykket fra selve landbruget, hvor kørerne danner metan i fordøjelsen ([metan](#)), og transporten fra land til butik udgør under ét kg CO₂e pr. kg kød, så fødevarevalget betyder mere end transportafstanden.² Databasen medregner også en post for indirekte ændringer i arealanvendelsen: når der bruges landbrugsjord til en fødevarer, øges presset for at rydde skov andre steder i verden ([afskovning](#)). For hakket oksekød er den post omkring 10 kg CO₂e pr. kg.²

1. Energistyrelsen (2025): Danmarks globale klimapåvirkning 2025 (Global Afrapportering), afsnit 2.1.
2. CONCITO: Den Store Klimadatabase, version 1.2 (revideret december 2025).

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/klimaaftryk

Sådan henviser du til opslaget

Lennart Kiil: "Klimaaftryk". Klimaleksikon, klimaleksikon.dk/opslag/klimaaftryk, hentet 22. oktober 2026.

Klimaleksikon er gratis og uden login.